

עמדת אמונה לעניין העלאת גיל הנישואים המינימלי

ל- 18 שנה

הכנסת חוקקה בשנת 1950 את חוק גיל הנישואין, והעמידה את גיל המינימום לנישואין בישראל על 17 שנים לקטינים ולקטניות. לפי החוק, נישואים או עריכת נישואים למי שטרם מלאו להם 17 שנים, מהווה עבירה פלילית שהעונש עליה הוא קנס או שנתיים מאסר. יחד עם זאת, בנסיבות מיוחדות, מאפשר החוק לפנות לבית המשפט לצורך קבלת היתר לנישואים גם בגיל צעיר יותר.

בימים אלו, נדונה הצעת חוק לפיה יועלה גיל הנישואין מ-17 ל-18 שנה, תוך מתן סמכות לבית המשפט לתת היתר נישואין בגיל מוקדם יותר בהתאם לנסיבות שיובאו בפניו.

לשיטתנו, שינוי זה מתבקש, הולם, וחשיבותו נובעת מכך שיש בו הגנה על ילדים וקטינים באופן כללי מחד גיסא, והגנה על נשים ונערות באופן ספציפי, מאידך גיסא (רוב הנישואים כיום מתחת לגיל 18 הן נערות).

מחקרים עדכניים מצביעים על שיעור גירושין גבוה של זוגות שנישאו בעודם קטינים ועל הגדלת הסיכוי לקשיים כלכליים, ולגילויי אלימות בתוך המשפחה בנישואים אלו. רובן של הנשים שנישאות לפני גיל 18 מפסיקות את חוק לימודיהן ובכך נכנסות למעגל של העדר השכלה, העדר יכולת לעבוד, תלות בבן הזוג וכן הלאה. יתרה מכך, לעיתים, הכניסה בברית הנישואין נעשית בהעדר הסכמה חופשית וגמירות דעת של הנשים, והדבר מהווה פגיעה בזכויות היסוד שלהן.

אכן, ההבחנה בין גיל 17 ל-18 נראית לכאורה זניחה, אך יש לה משמעות רבה: ראשית, מבחינה חוקית, קטינים (שהינם מתחת לגיל 18), אינם בעלי יכולת לבצע פעולות משפטיות מסוימות כגון עסקאות במקרקעין ואחריותם הפלילית מוגבלת. כלומר, הנחת המוצא היא שקטינים אינם יכולים לקבל החלטות באופן מושכל, רציונלי ונטול לחצים חיצוניים. לפיכך, אם בפעולות משפטיות אלו יש צורך בבגרות - קל וחומר שיש בה צורך כאשר מדובר בהחלטה המהותית, החשובה והמשמעותית של הקמת תא משפחתי חדש. שנית, קיימת חשיבות ששני בני הזוג יסיימו את חוק לימודיהם (במסגרת על יסודית) כדי שיוכלו לממש את הפוטנציאל התעסוקתי שלהם בעתיד, ולקבל החלטות מושכלות כשהם כבר בגדר בגירים.

זאת ועוד, העלאת גיל הנישואין עולה בקנה אחד עם נורמות בינלאומיות מקובלות לפיהן גיל הנישואין המינימלי הוא 18, והיחלצות מרשימת המדינות המעטות שנותרו עם רף גיל נישואין נמוך מכך.

מן ההיבט הנשי, מדובר במתן אפשרות לנשים אלו לשלוט בעתידן כך שתוכלנה להתערות בחברה, לצאת ללימודים גבוהים, למצוא זוגיות שתצלח ולהקים בית איתן ויציב לאורך שנים.

יחד עם זאת, הצעת החוק נותנת את המענה לחשש הקיים מפני התערבות במסורות דתיות או בנורמות חברתיות ותרבותיות (הדוגמה שניתנה בהצעת החוק היא נישואי ילדי האדמו"רים). במצבים אלו, מוצע כי בית המשפט ישקול הכרה ומתן היתר לנישואים קודם לגיל 18, בהתאם לנסיבות המיוחדות של המקרה שלפניו. מצב דברים זה יאפשר את האיזון הראוי, לטעמינו, בין קביעת נורמה ראויה והגנה על מי שנדרש לסיוע ובין היענות למצבים ייחודיים המצריכים מתן היתר כאמור.

לאור האמור, עמדת "אמונה" היא כי קביעתם של חז"ל במסכת אבות: "בן שמונה עשרה לחופה" אכן מתווה את השלב ההתפתחותי הראוי לנישואים, ולכן ראוי שתהווה את נקודת המוצא הנורמטיבית בספר החוקים של מדינת ישראל.